

PROGRESUL

Abonamentul:

Pe un an 8 cor., pe jumătate de an 4 cor.
Pentru România și străinătate anual 10 cor.

Foae socială-culturală. Apare în fiecare Sîmbătă.

Redacția și Administrația Nr. 817.
Telefon Nr. 36.

Nouă probleme pentru sinoadele parohiale.

În toiul luptelor culturale, sociale și politice, perdem de multeori din vedere chestiuni adînci, chemate a forma măduva dezvoltării noastre etnice, și ne cheltuim cele mai bune puteri întru dobîndirea unor bunuri, folositoare și ele, dar nu arareori de o valoare mai inferioară. Niciică e mirare, dacă în procedeul nostru greșim, punînd în primul plan de luptă și cucerire bunuri, cari, și mai tîrziu dobîndite, nu pot fi pierdute, pecînd întrelăsarea altor chestii vitale de multeori face, că nu se mai pot dobîndi, ori și dacă se mai pot, întîrzierea în cîștigarea lor la toată întîmplarea aduce cu sine daune vîdite, în detrimentul unui progres conștient, consecvent și binefăcător.

Ne pare deci cu atît mai bine, cînd din vre-o parte oarecare se resuscită idei și se pun în curs, pentru a forma obiect de discuție și pronunțare.

De atari gînduri era străbătut sufletul nostru, cînd am citit expunerile protopresbiterului *Vasilie Gan* cu referire la activitatea sinoadelor parohiale. Sintem întru toate de acord cu cele cuprinse în menționatul articol.

Da! Sinoadele noastre parohiale, ba poate și celelalte, au devenit un simplu *formalism*, care nu știe și nici că poate să cuprindă masele credincioșilor în virtutea unei *interesări mai vii*, și pe o scară mai estînsă.

Nu e ușor a constata un rău de caracter mai general; dar decît aflarea acestuia cu mult mai anevoios este a indica drumul, pe care mergînd să putem ieși din nămolul în care ne-am înfundat. Și aceasta din motivul, că biserica este și trebuie să fie mai conservativă decît alte instituții, deoarece sfințitorilor conducători nu le este permis a o supune unor experimentări, a căror rezultate nu se pot prevedea. Pașii ei trebuie să meargă lin, și cu siguranță, ca nu cumva naea bisericii să se loviască de valurile cutropitoare ale vremilor.

Cutoateacestea, nu e permis să rămînem în rugineala ce s'a format pe mașineria vieții noastre.

Mîncînd din aceste puncte de vedere, nu va strica să ne ocupăm și mai cu de-adinsul de *nouăle probleme* ale sinoadelor parohiale. Nu avem pretenții de a spune

lucruri necunoscute, dar avem dorul și datorița de a stăruii mereu, ca ceiace se recunoaște de bun, să se traducă și în practică. Degeaba ne batem peptul pe la acele ocazii, că noi facem așa și așa, și progresăm așa și așa, cînd vorba noastră e o vorbă goală.

După modesta noastră părere, ca să ieșim din formalismul gol de azi, în care se scurge viața sinoadelor parohiale, ar trebui să *lărgim* sfera de activitate a organelor din parohie în sensul indicațiilor cuprinse în §-ii statutului organic.

Ca o teză genetală am putea stabili principiul: *Maî mult decît până acuma să ne preocupe chestiile culturale, sociale, morale, igienice de salubritate publică și chiar economice.*

Au început pe ici-colea să se întemeieze *biblioteci parohiale*, și cu încetul oamenii se dedau a împrumuta și a citi din cărțile bibliotecii, mai ales credincioși deacea, cari sint choriști și iau parte pela producțiile populare. Gustul de citit prinde rădăcini, luînd unul dela altul pildă.

În stadiul de astăzi al culturii noastre să nu ne facem prea mari iluzii nici în punctul acesta, ci să ne mulțumim deocamdată cu o înaintare lină și cu un mers încetinel. Nu aflu, după experiența și priceperea mea, material mai potrivit decît: *povești populare, cîntece populare, colinde, orată la nunți și alte ocazii, piese teatrale populare și cărți de rugăciune.*

Spre acest scop ar trebui, negreșit, ca forurile noastre bisericesti să ia lucrul în mînă și să compună o *bibliie de casă*, care să stea pe masa țaranului român și să citească în Dumineci și sîrbători.

Preocuparea cu problema de a stîrni și deștepta gustul cititului, în masele credincioșilor, ar trebui să fie mereu ținută înaintea ochilor. O problemă foarte grea și vrednică de a forma obiect de studiu pentru comitetele și sinoadele noastre parohiale.

Am văzut, cum un preot a cerut dela învățătorul său să-i dea un conspect despre cărțile citite, cum și de numărul copiilor de școală, ori a altor credincioși, citi au citit.

Acesta îl privește ca un bun început tocmai în direcția indicată. Latotcazul denotă un simț bun, unde se manifestă.

O altă problemă este *renegarea morală* a comunei bisericesti. Sint comune unde morala publică e foarte redusă. Mai tot satul e cuprins de felurite boale morale, cum sint: *alcoholismul, furtișagul, concubinajul,*

sfezile, pîrile, lenevirea, fățarnicia, viclenia, materialismul, etc. Cînd aceste rele se manifestă la indivizi singuratici, și apar izolate, nu e nicio primejdie. Cu mult mai rău este, cînd ele încep să cangreneze viața socială morală a credincioșilor din o comună; atunci numai cu mijloace radicale și multiple se poate începe opera de curățire. Atunci e necesar să pășiască în ajutorul preotului și celelalte organe bisericesti din parohie.

Preotul nu-i vorbă poate face mult la actul spovedaniei, ori prin graiul viu în predică. Dar la un rău moral, care a prins rădăcini adînci, nu e deajuns atîta, aici are trebuință și de sprijinul celorlalți factori bisericesti.

Cu multă satisfacție sufletească am aflat cum unii preoți tineri din jurul Sibiiului țin serate instructive, de caracter religios moral, în zilele de Dumineci. Asta e o pornire frumoasă, merită să fie scoasă la iveală și să-și găsiască imitatori. E o muncă de regenerare morală-culturală, care sigur își va îmbia fructele sale cu prisosință.

Bisericii noastre nu-i este permis să fie străină nici față cu chestiile igienice. Spre laudă fie zis, ambele biserici românești în timpurile mai recente au pornit o mișcare frumoasă încontra alcoholismului, vrășmașul cel mai mare al neamului românesc din această patrie. Sint apoi și alte chestii cu privire la igiena casei și a curții țaranului nostru, abstracție făcînd dela igiena căsnilor, cari încă nu pot fi ignorate de preot și organele bisericesti din parohie. În ajutor se poate chema medicul cercual și comunal. Cuatit mai puțin e ertat să se peardă din vedere chestiile economice la un popor emnamente agricol. Chiar și în respectul acesta s'ar putea iniția unele lucrări de către preot și organele bisericesti, căci nu deroagă nimic instituției.

Este știut doar, că moralitatea și idealurile morale în lume au să se realizeze. Și ele de cele mai multeori au trebuință de mijloace materiale, ca să se poată intruchipa în viața oamenilor.

Idealurile culturale-morale numai în cruda realitate își află rezolvirea lor și pot servi spre înaintarea neamului omnesc.

Să facem, deci, din organele noastre bisericesti de prin comune organe vii, îmbrățișînd nouă probleme, și stăruind ca acestea să producă premenirea dorită în șirul credincioșilor noștri dela sate, spre binele și propășirea neamului nostru românesc.

Dr. Petru Șpan.

Sfaturi către țărance.

II.

Portul nostru național românesc ne agerește și mintea.

Cum? Prea ușor.

Nu demult, ba în unele case cu rîndială și cu adevărat românești chiar și acum, mama și fata, arzînd de dorul — dor cinstit însă — ca să fie cît mai frumos românește îmbrăcate, se încordează, se trudesca să nascociască pecit se poate, cele mai frumoase înbinări de culori, cele mai plăcute forme de desene, cari de cari mai măiestrite, însă nu cu flori și figuri, ci motive curat românești. Oare prin aceasta mintea nu se agerește!?

Fără doar și poate, fiindcă o minte mărginită nici odată n'ar fi putut nascoci atîtea soiuri deosebite de desene, dupăcum ne dovedesc acestea toate desenele, ce le-am putut vedea și aduna până acum din rămășițele străbunelor noastre. Așa e, Româncea noastră, care și-a văzut singură de portul ei național și care își vede de el și astăzi, e mult mai ageră, decît oricare alta.

Mai are însemnătate portul nostru național românesc, fiindcă ne înalță și simțul frumosului.

Omul cu un simț de rînd, va da naștere și la lucruri de rînd, pecînd cel cu simț mai ales va face și lucruri mai deosebite. Așa și cu portul nostru național. Prin trudă, prin rîvnă, prin luptă — lupta nevinovată a minții — de întrecere, va învinge prin îmbrăcăminte cea mai bine făcută și cea mai frumos îmbinată, de ea singură făcută și îmbinată, simțul frumosului va spori, se va întregi, va ajunge deplin, înălțîndu-se până în închipuirea necuprinsă. Formele frumoase din cari resar multe lucrări cu gust, au asupra simțului frumos o înriurire ațîțitoare. Din ce în ce vom căuta să înfrumusețăm mai mult, să unim mai bine deosebitele părți și nenumăratele culori, cari alcătuiesc desenul întreg, pentruca astfel să îndestulim mai bine ochii, cari în privința asta ne cer din ce în ce tot mai mult, fiind tot mai poftitori de ceva tot mai de seamă, mai deosebit. Ce mulțumit și fericit te simți, cînd ceva ți-e pe plac și-ți satură ochii!

Însemnătate mai are portul nostru național și prin aceia, că în același timp ni-se mărește și întărește și voința.

Să începi de cu fată și să țesi, să țesi pînă românească, apoi să iei acul să-ți faci cămașă albă ca spuma laptelui, lucrată în fel de fel de chipuri ca bunăoară cu chee, ciurătură, apoi poalele, peptarul; să-ți țesi opregul tot cu atîtea podoabe măiestrite, mîndre și atrăgătoare, ca să fi aleasă dintre alese, nu-î asta o putere de voință?

Voința! Ce roade frumoase dă ea celuice o are! Cît e de binefăcătoare! Cite minuni, crezute cu neputință, n'a făptuit ea! Pentru a înoi lumea prin legea creștină, n'au trebuit miî de oameni. Doisprezece apostoli, au fost destui, dar ei aveau voință! Pe acele vremuri ziare nu erau, drumuri de fer și mai puțin. Cu toate acestea, credința creștină s'a lăjit în lumea întreagă. Voința, ea a făcut aceasta, voința Apostolilor, căci ei, voind, se pregăteau des de dimineață, voind, străbăteau pămîntul până seara tîrziu, pentrucă tot voind, să reînceapă mînezi cu noaptea în cap. Fiindcă aveau voință, opriau pe trecători, propoveduindu-le, întrau în colibile oame-

nilor, ducîndu-le credința, propoveduiau în pustie, în fundul codrilor. Eată prin urmare ce s'a putut face de un mic număr, dar plin de voință.

Voința însă, izvorită din truda, din încordarea, din rîvna pentru a lucra, a-și lucra singur toată îmbrăcăminte, cît mai frumos și cît mai deosebit, are o înriurire cît se poate de binefăcătoare și asupra firei întregi a omului. Ea, încetul cu încetul, dar hotărît, biruie lenea înăscută în om, deprinzîndu-ne cu munca frumoasă și folositoare, făcîndu-ne mai harnici. Așa dară portul nostru național, mai e însemnat și din punct de vedere moral.

Alexandrina Țăranu.

Din Sibiu.

Duminecă la 7. Marte d-l Oct. C. Tăslăuanu a ținut în sala „Asociațiunei“ o a doua conferință în anul acesta. În prima D-sale conferință ne talmăcise în chip strălucit viața și o parte din opera marelui Tolstoi, ear acum, în a doua conferință, ne-a vorbit de literatura noastră mai nouă, citind mai multe pagini din autorii tineri ca: Sandu, Iosif, Goga, Sadoveanu, Agîrbiceanu ș. a., dînd astfel publicului puțința să se încredințeze îndată de adevărul aprecierilor d-sale. D-l Tăslăuanu a vorbit cu căldură și pătrundere, ear versurile lui Iosif din „Frumoasa Irină“ le-a citit cu o rară înțelegere. Conferința a fost dintre cele mai succese; atît la păsirea pe podiu cît și la sfîrșitul prelegerii, conferențiarul a fost viu aplaudat decître publicul număros, care părea că bucuros ar mai fi vscultat...

Dumineca viitoare vom avea plăcerea să ascultăm pe simpaticul profesor seminarial Dr. A. Crăciunescu. C. A.

IGIENĂ.

Porțelanul, lemnul și metalul.

În cîteva cuvinte voi analiza însemnătatea din punct de vedere igienic a vaselor și uneltelor de bucătărie și gospodărie, ce servesc pentru conservarea, prepararea și introducerea în organism a diferitelor alimente și beuturi necesare pentru întreținerea vieții. La locuința și în special bucătărie a mai fost vorba de unele dintr'insăle. Le iau în considerare după materialul din care se compun, și în general mai observ că țăranul nu poșede multe, pentrucă nici nu gătește deodată multe soiuri de bucate. Piatra se întrebuițează numai în Ardeal la facerea unor prăjituri; apoi petrii grele se mai pun și peste fundurile ce acoper și apasă în puțin varza acră și murăturile. Rar se găsec în acest scop puțin cu șuruburi, cum au unii, în dimensiune mare, și pentru storsul vinului. Igiena n'are nimic de obiectat dacă numitele petrii sint curate. Petriile morii, numai cînd se ferecă moara, lasă din ele fărîmături, cari amestecîndu-se cu făina o face neconsumabilă pentru om și să și dă la animale. Cu cărămidă vine pînea sau mîlaiul în contact cînd acestea se coc în spuză sau în țest, ceiace însă e mai bine decît în tavă.

Porțelanul este foarte bun pentru vasele de gospodărie ca și sticla. Nu tot așa e lutul, că nezmalțuit și poros, permite lichidului a străbate afară, deși altmîntrelea vasele nezmalțuite sint mai bune decît vasele rău zmalțuite; în cazul din urmă putînd fi zmalțul vătămător sănătății. În Buletinul Direcțiunii Serviciului Sanitar V. 163 sint ordine în această privință; în Germania prevede legea, ca glazura să fie fără plumb, dar pentru olari e greu a face zmalțuri fără amestec de plumb, trebuînd a consuma mult material de ars. Ce însă tehnica n'a izbutit a face azi, va izbuti mîne și igiena tot progresează.

În părțile cu izvoare sau șipote sint ulcioare închise la gură, avînd numai 3 găurele prin care

trece apa, dar nu și frunza, lipitori ș. a. m. d. Ele țin în apa rece, dar prezintă greutate la spalatul lor, ceiace trebuie să se facă cu apă caldă sau cu leșie, adecă apă fiartă cu cenușă. Gospodăria cu lapte mult trebuie să aibă și oale multe, pe care le spală tot ca pe ulcioare, dar uscatul lor se face la aer, soare și vînt, adecă răsturnate pe pariî gardului sau pe spițele unui cuer propriu de lemn.

Lemnul este mult întrebuițat la uneltele de bucate și este foarte bun. Lingurile de lemn, mai cu seamă cele de țes, sint foarte bune de a mînca cu ele, dar cînd sint de lemn aschios marginile lor pot răni buzele copiilor sau chiar ale oamenilor mari. Aserțiunea că o fleică este mai bună pe un fund de lemn decît pe farfurie, mi-o explic astfel, că lemnul este mai rău conducător de căldură decît materiile de pămînt, porcelan sau metale.

Vasele de beut făcute din lemn, precum și butoalele sau puținile de varză, de borș și de castaveți, mai cu seamă cînd sint noi, pot colora lichidele dintr'insăle, cele de gorun le transmite tanină.

Spălaturile vaselor de lemn, înfundate, cum este buria, ploșca și butoalele, întimpină greutate și să reușește mai bine numai cu apă clocotită. Butoalele se tratează de către mulți circiumari cu pucioasă aprinsă, ceiace nu poate vătămă, dacă butoiul se spală bine după aceasta manoperă. Donițele (cofele) de apă au un miros foarte neplăcut, dacă rămîn nespălate timp îndelungat. Așa rețin acestea și mirosul unor lichide ce au fost într'nsele, din care cauză butoiul sau ploșca de vin remîne pentru vin, cea de rachiu pentru acesta și așa mai departe. Trăgacea (dragă) cu care se scoate beutură, precum și canaua, măsurile etc. sint mai bune cele de lemn decît cele de metal.

La puțuri (fîntini) vadra legată de prăjina cumpenii se întrebuițează și la adăpatul vitelor, afară dacă nu e cu grații de fer pèdeasupra, și în cazul prim se pot transmite unele boale dela animale la om, deși numai în cazuri rari; dar și dela om se pot transmite unele boale pe aceasta cale. Caucul mic prins de o neua mai lungă, cum am văzut pe lîngă mai multe fîntini mai superficiale din Moldova, nu permite cel puțin adăpatul vitelor dintr'insul, căci numai omul își poate scoate apă deajuns cu acesta.

Vasele de metal pot fi stricătoare sănătății în grad mai mare decît cele discutate până aci. Atît ferul cît și arama, dacă nu sint smălțuite, trece în cantități mici în bucate, le cotlește, și mai cu seamă arama face în atingere cu acrimi compozițiune vătămătoare sănătății.

Țiganiî spoitori își fac meseria destul de bine, dar viața lor nomadă nu permite de a fi găsiți ori decite ori necesitatea i-ar cere. Farfurii de cositor se mai întrebuițează prin Ardeal, dar de se va deprinde săteanul a mînca de pe pe farfurii cu cuțit și furculițe, nu vor mai putea fi de cositor. A început a se introduce și vase de aluminiu și nichel, cari sint igienice. Cafeaua neagră (fiartă) nu poate sta mult în vase de tîniche, căci se amărește, cochind-o ca și ferul și rugenînd la umezeală. Măsurile de plumb sau cositor nu stau mult timp în contact cu lichidele măsurate, dar sifoanele cu plumb zice că strică apa gazoasă. Spălarea sticlelor cu alică de plumb încă ar fi stricătoare sănătății, dacă ele nu s'ar clăti bine la urmă cu apă curată.

Dr. Gheorghe Crăiniceanu.

Economie.

Fuzionarea „Lugoșanei“ cu „Albina“. Adunarea generală a institutului de credit și economii „Lugoșana“ s'a ținut în 4 c., fiind prezenți 49 acționari, cari reprezintau 841 acții cu 387 voturi. S'a pertractat ordinea de zi și anume s'a aprobat bilanțul, s'a dat absolutul direcțiunei și comitetului de supraveghiere, s'a decis aproape unanim: fuzionarea „Lugoșanei“ cu „Albina“ sub următoarele condiții: „Albina“ excontează acționarii „Lugoșanei“ așa, că pentru cite două acții de-ale „Lugoșanei“ dă o acție de-ale „Albinei“, sau plătește în numerar 210 cor. de fiecare acție. Acțiunile „Lugoșanei“

se vor insinua spre aptare după adunarea generală a „Albinei” din 27 Martie a. c. Acțiunile „Albinei” primite în schimbul acțiunilor „Lugojeane” participă la dividendă anulului 1909. În fine s'au completat posturile vacante în direcțiune și comitetul de supraveghiere. Adunarea a decurs în cea mai exemplară ordine.

Japonia financiară și economică. Populația Japoniei s'a ridicat în ultimii 20 ani de la 39,607.234 la 49,319.885.

S'au urcat mult și veniturile și cheltuielile. În 1867/68 cheltuielile erau de 61,020.262 mărci, iar în 1908/09 au fost de 1.238,595.342 mărci.

60 procente din populația Japoniei se ocupă cu economia rurală. În timpul din urmă s'a dezvoltat industria de fabrici înlocuind industria casnică. Numărul locuitorilor ocupați se urcă la 612.177. Industrie principală este cea textilă.

Avântul economic al țării se caracterizează prin cifrele mari ale importului și exportului. Comerțul total a fost în anul 1907 de 1.853,769.233 mărci.

Curs de stupărit în Gödöllő. La stupina statului din Gödöllő se țin și în anul acesta șase cursuri de stupărit, și anume: Din 1-18 Mai pentru plugari, din 24 Mai până în 10 Iunie pentru codreni, din 14-27 Iunie pentru preoți, din 1-18 Iulie și din 26 Iulie până la 12 August pentru învățători, iar din 15-28 August pentru femei. La fiecare curs vor fi admiși câte 20 de ascultători, care în timpul cursului vor primi și întreținerea gratuită, iar celor care vor dovedi în rugarea pentru primire, că sînt lipsiți de mijloace, li-se vor restitui și spesele de călătorie. Rugările provăzute cu timbru de 1 coroană, adresate ministrului reg. ung. de agricultură, sînt a se subșterne prin autoritățile superioare ale petentului (consistor, inspector școlar, oficiu silvanal), iar rugările economilor print antistiile comunale, cel puțin cu o lună înainte de a se începe cursul respectiv.

Curs practic de lăptărit în Ciacova. La școala de lăptărit de sub conducerea direcțiunii școlii economice din Ciacova la 1. April a. c. se va deschide pe durata unui an un curs practic de lăptărit. Elevii pe lângă întreținere gratuită vor primi instrucțiune teoretică și practică în toate ramurile lăptăritului. Se vor primi tineri sănătoși, nepătați, care au trecut de 17 ani și știu scrie și citi. Rugările adresate ministrului reg. ung. de agricultură și provăzute cu atestat de botez, de vaccinare, atestat medical, de moralitate și cu atestat școlar sînt a se trimite la direcțiunea școlii economice din Ciacova.

Felurimii.

Nietzsche și femeile. Un colaborator dela „Bibliothèque Universelle” care semnează Silex scrie în ultimul număr al acestei publicații prima parte din interesantele „Amintiri asupra lui Frederic Nietzsche” din care se poate vedea părerea filozofului german asupra femeilor.

O doamnă din München a povestit lui Silex și mamei sale care se găsea la Silex în 1884, timp în care se afla acolo și Nietzsche, că acesta „sfătuia pe oameni, ca atunci cînd se însoară să nu uite biciul”. Mama lui Silex a găsit foarte brutal acest aviz și cînd s'a întîlnit cu filozoful a adus discuție asupra femeilor și i-a spus: „Înțelegeți scumpe profesor, că cu astfel de precepte mă siliți a nu vă ceti!”

Frederic Nietzsche remase ca trîznit la auzul acestor cuvinte și cu ochii plini de lacrimi îi răspunse: „Nu, nu, scumpă și nobilă prietenă, nu trebuie să înțelegi greșit spusa mea.”

De cite-orî n'a fost interpretat greșit aforismul lui Nietzsche.

„Te duce la femei? Nu uita biciul”. Această gîndire s'a născut în timpul unei conversațiuni ce a avut loc între filozof și sora sa cu privire la un roman al lui Turghenef. Însăși dulcea Elisabeta a fost de părere că sînt unele femei care au nevoie pentru a-și da toate comorile să fie stăpînite de o mină de fier, bătute chiar.

Dupăce Silex expune părerile lui Nietzsche asupra chestiunii, adaogă: „S'a acuzat pe nedrept filozoful nostru, că ar avea ură și dispreț pentru

elementul femeiesc. Din contră, avea o admirație sinceră pentru capacitățile femeii: pentru inima, pentru inteligența, pentru voința și pentru abnegația sa. Sincera prietenie a lui Nietzsche, pentru diferite femei, fie ea tînără ori bătrînă; frumoasă ori urîtă; inteligentă sau nu; dovedesc îndeajuns că Nietzsche nu desprețuia femeia. El voia numai ca ea să rămîie femeie în toată accepțiunea cuvîntului: curată și demnă, mîndră și conștientă de adevărata ei menire. El pretindea că îndeplinirea datoriilor de familie, îngrijirea de casă, sînt opere de artă, tot atît de demne de interes ca și niște tablouri frumoase.

„Animizitatea și ironia filozofului nu era decît pentru acele femei, care se lăudau că s'au emancipat prin studiile lor universitare, sau prin frivolitate”...

Am făcut această citație, pentru a arăta cît sînt de absurdî acei care vîd în Nietzsche un dușman al femeilor.

CRONICA.

La numărul de față alăturăm și Manifestul fruntașilor noștri, cari îngrijorați de situația extrem de gravă a bisericii noastre resăritene, chiamă stăruitor pe toți fii diecezei Caransebeșului: să voteze cu aleșii poporului, sărîndule astfel într'ajutor în lupta curățitoare de moravuri ce se va desfășura în jurul altarului, care ne-a scutit de veacuri.

Băgați de seamă, oameni buni, strîngeți-vă rîndurile ca în vreme de primejdie; ascultați glasul deslușit al bătrînilor și cărturarilor cari își pun sufletul pentru credința strămoșească!

† Eri dimineața în crepatul zilei ne-a venit trista veste că protopopul Iamului Filip Adam, turmentat de o boală îndelungată, a trecut la cele eterne. Astfel ni se răresc mereu fruntașii din Valea Carașului.

Casa „Otelul America” din Oravița-rom. a trecut — prin cumpărare — în posesia arhitectului nostru Dimitrie Boitor.

Dînd în numărul trecut lista alegătorilor rom. din Oravița-montană, cari au votat cu Bădea Gheorghe Pop de Băsești, din greșală am scăpat numele bărbatului nostru de încredere Ion E. Țăranu, ceiace prin aceasta rectificăm.

Duminecă la 14. curent n. mare concert românesc la Budapesta, cu concursul d-nei Veturia Triteanu. Comisia pentru călăuzirea oaspeților stă sub conducerea d-nului Dr. L. Linția (Ráday-utca 20. III.)

Agronomii se vor interesa ce întorsătură a luat lupta cu condeiul ce s'a desfășurat în cei din urmă doi ani asupra sămîntelor de morcovî impregnate. Lupta s'a sfîrșit cu biruința părții care a luat poziție pelîngă sămînta de morcovî impregnată. Ș'anume aflăm, că în patria sămîntii de morcovî, în Quedlinburg (Germania-de-nord) la cererea gospodarilor și a negustorilor s'a înființat, sub firma Waegener & Comp., o „Întreprindere pentru impregnarea sămîntii de morcovî”, unde, pentru o anumită taxă, alți gospodarii, cît și negustorii își pot impregna sămînta de morcovî. Această întreprindere, de mare importanță pentru agronomie, de luni de zile e pusă în mișcare și, cum auzim, e foarte căutată. Astfel și aici practica a ieșit biruitoare asupra teoriei oficiale, învechite, iar știința care a agitat împotriva impregnării, a falimentat. Vorba regretatului Pulszky: „Cîni latră, caravana merge”.

În America un bogătaș a construit într'un vagon o biserică ambulată, care se dovedește a fi trebuitoare mai ales drumeților.

La o pomă din Araduțul-slovac, lângă Becicherecul-mare, dupăce s'au beut 2 acoave de rachiu, au murit de beție 13 inși iar alți 20 de pomănași trag de moarte. Vezi ce-ți face beutura.

În Franța nu se mai tolerează în localități publice tarafuri de lautari.

Un cutremur de pămînt a pustiit în Turcia mai multe vieți omenești.

Casierul dela Bocea, Ernest Péter a fost condamnat la 5 luni închisoare pentru delapidare de bani.

Se aude, că și dela Cacova peste Ticvaniul-mare, Secăș, Jurjova și Goruia se va deschide o linie nouă de tren până la Crașova.

La Monte-Carlo s'a dat cu mare succes drama lirică românească „Cobzarul” de Elena Vacarescu și Paul Milliet, muzica de Gabrielle Ferrari.

Noul șef al guvernului din Bosnia: general Marian Voresanin.

Citim în „Drapelul”: Vineri seara, săptămîna trecută, mergînd Dr. Ioan Cădăriu, cand. de avocat care era să se cunune Sîmbătă, dela mireasa sa către casă, a fost pîndit în stradă de fosta sa mireasă, Elena Abuceanu. Zărîndu-l mireasa părăsită a tras asupra lui 5 focuri de revolver. Două l-au lovit pe Dr. Cădăriu în cap, rîndu-l greu. Medicii veniți în ajutor n'au speranță de a-l putea salva. Elena Abuceanu s'a prezentat de bună voință la poliție și a recunoscut fără încunjur faptul.

Vrednicul tînăr lugojean Cornel Gîndu a fost promovat doctor în drepturi la universitatea din Cluj. Felicitări!

Noua bancă românească din Mehadia și-a început activitatea, deocamdată cu un capital societar de 36.000 cor. Director executiv: preotul Constantin Dure. Îi dorim prosperare!

La Lugoj tîrg mare cu tauri de prăsilă la 21. Martie n., organizat de Reuniunea agronomică com.

Simpaticul tînăr Cornel Corneanu (Apadia) a fost numit secretar la consistorul din Caransebeș. Multe felicitări!

În comitetul filial din Lipova al Fondului de teatru rom. au fost aleși: prot. Pr. Grivulescu, Dr. A. Marta, Dr. C. Missits, F. Roxin, Dr. A. Halic, Dr. V. Avramescu, Dr. A. Brădeanu, G. Marienescu și A. Savici.

Japonia a pierdut în războiul ruso-japonez cu tot cu cei invalizi și periși de diferitele boale, peste jumătate milion de oameni.

Bibliografie.

Din „Biblioteca pentru toți” a apărut No. 435-436 coprinzînd celebrul roman UN EROU AL TIMPULUI NOSTRU de marele scriitor rus Mihail Lermontov.

În acest roman autorul zugrăvește cu pană de maestru viața și aventurile ofițerilor ruși trimiși să-și facă datoria în ținuturile îndepărtate ale Caucasului, și să se lupte cu populațiile din partea locului. Lermontov se folosește de acest prilej ca să descrie natura sălbatică din Caucas, unde omul respiră în deplină libertate, precum și moravurile, tradițiile, dramele popoarelor caucasice, născute pentru război. Stil simplu și curgător, p'alocuri duios și mișcător, zugrăvire admirabilă a peisagiilor, observații fine și spirituale ce farmecă pe cititor, iată calitățile acestei scrieri.

Cît de frumos și de interesant e romanul „Un erou al timpului nostru” o dovedește faptul că apare acum în ediția III-a, după un interval relativ scurt.

Traducerea e făcută într'o românească aleasă și curată de către cunoscutul publicist B. Marian. Prețul 60 de bani. Se află de vînzare la mai toate librăriile din țară. Catalogul complet al acestei „Biblioteci pentru toți”, care cuprinde peste 400 de volume, îmbrățișînd toate ramurile: literatură, știință, teatru, poezii, etc., să se ceară Librăriei Editoare Leon Alcalay, la București.

Poșta Redacțiunii.

Orșova. Ne-ați înțeles rău. Învinierea e nebazată.

Editor proprietar: Gheorghe Jianu.
Redactor responsabil: Alexandru Purgariu.

Gheorghe Bogdanu
Oravița-rom.

Magazin de articole

de băcănie, coloniale, galanterie, văpseli, bumbacuri, spiritoase și deposit de făină.

Marfă curată și bună.

Prețuri cinstite. Serviciu cuviincios. Ce se mai cere ca să prospereze un negustor român?

 Bunăvoința marelui public românesc!

— A t î t a. —

Casa Maniu

din strada principală în Oravița-mont.

 e de vânzare.

A se întreba la **Iacob Botoș** (Dealul bisericii).

Banca de asigurare

„Transylvania”

fondată la 1868, primește asigurări de viață și asigurări încontra focului și încontra grindei etc. în condiții foarte favorabile.

Valori asigurate: 105 milioane cor. — Despăgubiri plătite: 7½ milioane cor. Fonduri de rezervă: 2 milioane cor.

informațiuni la Direcțiune în **Sibiu**, strada Cisnădiei 5., la Agentura principală în **Arad**, la Agentura cercuală din **Oravița** și la Agenturile locale de prin diferite comune Iomânești, reprezentate prin bărbați de ai noștri de toată încrederea.

„PLUGARUL”

societate pe acții din Cacova
dă

 6%

și plătește și darea după depuneri.

La

Tipografia „Progresul”

 în Oravița

se capătă

tot felul de tipărituri,
cu prețuri absolut solide.

AVIZ.

La negustorul **Samuel Heffer** în Agadici se află de vânzare, cu prețuri moderate, cam

 40—50 mii de cărămidă arsă.

„ORAVICIANA”

SOCIETATE PE ACȚII
INSTITUT DE CREDIT ȘI ECONOMII
— ORAVIȚA. —

Capital social	Cor. 550.000
Fonduri	„ 320.000
Depuneri spre fructificare	„ 1,918.000

Giroconto la Banca austro-ungară. — Ceconto la Cassa de păstrare poștală Nr. 15.625. — Telefon Nr. 29.

Escomptează cambii, acoardă împrumuturi hipotecare și personale cu 7—8% netto.

 Primește depuneri spre fructificare cu 4½% și 5%.

 Darea o plătește institutul.

 Răscumpără gratuit orice fel de cuponi și îndeplinește tot soiul de afaceri de bancă.